

Ljubljana, 21. november 2016

Komentarji na Strategijo Republike Slovenije na področju medijev za obdobje 2017 - 2025

Uvodno pojasnilo

V Društvu Asociacija, mreži nevladnih organizacij in samostojnih ustvarjalcev v kulturi, in Zavodu Radio Študent smo se že v prvem krogu razprav o osnutku strategije odzvali na pripravljeno gradivo in opozorili, da je naravnost k podpiranju neprofitno usmerjenih medijev v strategiji sicer pozitivno, a da je potrebno nujno prepoznati tudi obstoječe nevladne organizacije, ki tovrstne medijske zgodbe gradijo že danes, vendar so zaradi nesistematične podpore podvržene krčenju programa in negotovem položaju tako ustvarjalcev kot medija na sploh. Tak primer sta denimo Zavod Radio Študent in Zavod Mariborski Radio Študent – MARŠ, ki ju država prepoznava kot študentska radijska programa posebnega pomena.

Zato v nadaljevanju prek konkretnjših komentarjev v Društvu Asociacija, Zavodu Radio Študent in Zavodu Mariborski Radio Študent – MARŠ skupaj pozivamo k enakopravni vključitvi nevladnih organizacij kot relevantnih gradnikov medijske krajine in razvoja le te v bodoče v novo medijsko strategijo.

Komentarji

K Poglavlju Temeljna pojma, k točki 1: Medij

Strinjamo se, da je potrebno zagotavljati visoke profesionalne standarde novinarskega dela, in da je potrebno zato imeti v svojih vrstah zaposlene profesionalne sodelavce. Opozarjamo pa, da študentski mediji po svoji naravi dela sicer predstavljajo informativni medij, a so hkrati tudi platforma za učenje, promocijo in vzpostavljanje kritičnih novinarjev, ki so po statusu še študenti – in zato torej ne morejo biti zaposleni. Zato predlagamo, da se stavek, ki pravi »*Za zagotavljanje nujne kakovosti informativnih vsebin je ključnega pomena, da jih pripravljajo strokovno usposobljeni poklicni novinarji; zato status informativnega medija lahko pridobi samo medij z zadostnim številom zaposlenih novinarjev z ustrezno izobrazbo glede na obseg programa.*« dopolni s formulacijo: »*razen, kjer zaradi narave medija, denimo študentskega, status zaposlenosti novinarjev ne more biti pogoj za pridobitev statusa informativnega medija*«.

K poglavju Cilji medijske strategije, k točki 2: Pokritost vsega ozemlja Republike Slovenije z medijskimi vsebinami v javnem interesu; velja tudi za najnovejše

tehnologije oziroma digitalno okolje, s katerimi se posebej nagovarja mlade uporabnike in omogoča dostop Slovincem po svetu

Strategija pri kazalcih, ki govorijo o programih posebnega pomena omenja zgolj lokalne in regionalne medije. Vsekakor spodbujamo cilj širjenja pokritosti po vsej državi ne glede na tehnološko platformo, a opozarjamo, da je nujno potrebno prepoznati tudi druge programe posebnega pomena, kot so že zdaj opredeljeni, to so prvenstveno študentski radijski programi posebnega pomena.

Opozarjamo tudi, da je potreben razmislek, ali programi posebnega pomena, kot je denimo študentski radio, resnično sodijo v ozek spekter tematskih programov, ali je bolj smiselno razmišljati o uveljavitvi spodbudnega okolja za razvoj v Evropi uveljavljenega t.i. tretjega medijskega sektorja nepridobitnih študentskih in skupnostnih radijskih ter televizijskih programov.

Opozarjamo tudi na tveganja, povezana z ukrepom, ki predvideva uvedbo „*obveznega prispevka operaterjev, ki ponujajo dostop do svetovnega spleta za vse imetnike spletnih priključkov, v sklad za deficitarne informativne vsebine.*“

Menimo, da takšen ukrep predstavlja tveganje, da bodo operaterji obvezni prispevek prevalili na imetnike spletnih priključkov, ki bodo tako prisiljeni plačevati višje stroške telekomunikacijskih storitev. Višji stroški bodo posledično otežili dostop do storitev informacijske družbe socialno ranljivim družbenim skupinam.

Od Ministrstva za kulturo pričakujemo, da bo v okviru medresorskega usklajevanja vzpostavilo ustrezne varovalke, ki bodo preprečevale, da bi operaterji telekomunikacijskih storitev obvezen prispevek zaračunavali imetnikom spletnih priključkov in še posebej socialno šibkejšim.

K poglavju Cilji medijske strategije, k točki 5: Zagon novih poslovnih modelov za splošno-informativne medije

Strategija pri pregledu medijske krajine ugotavlja, da obstajata zgolj dva modela upravljanja medijev; javna in zasebna, pri čemer pa vse zasebne pobude enači. Menimo, da je nujno, da pri slednjih kot pomemben del medijske krajine prepozna nevladne organizacije kot neprofitno obliko zasebnega lastninsko-upravljalnega modela. To navsezadnje že leta priznava tudi država preko sofinanciranja njihovih programov (denimo tistih nevladnih organizacij, ki imajo programe posebnega pomena), saj jih tudi zaradi neprofitne naravnosti prepozna kot del javnega interesa.

Strategija kot alternativo in garant za zagotavljanje večje medijske pluralnosti predlaga medijske zadrage in kooperative. V obeh primerih gre za nepridobitno obliko medijskega delovanja, kar podpiramo, a ob pogoju, da se pripozna, da podobno delujejo tudi nevladne organizacije.

Zato predlagamo, da se nabor ukrepov v tej točki razširi:

- Obstoječemu tekstu *“Projekt Spodbujanja razvoja socialnega podjetništva, zadružništva, kreativnih industrij in ekonomske demokracije je potrebno dopolniti glede na področje medijev,”* se doda: *“...tako, da bo vključeval tudi nevladne organizacije.”*
- Obstoječemu tekstu *“V dokumentu Strategija razvoja socialne ekonomije in ekonomske demokracije od 2017 do 2027 se doda poglavje o medijskih zadrugah,”* se doda: *“...in nevladnih organizacijah.”*
- Obstoječemu tekstu: *“V študijske programe za usposabljanje novinarjev in medijskih ustvarjalcev je potrebno vključiti temeljne informacije o možnostih delovanja v kooperativah ali socialnih podjetjih”* se doda: *“...ali neprofitnih nevladnih organizacijah.”*
- Obstoječemu tekstu: *“Finančne spodbude ustanavljanju novih lastninsko-upravljaljskih modelov medijev (socialna podjetja in zadruge),”* se doda: *“...in nevladne organizacije.”*

Skladno s spremembami je potrebno ustrezno preoblikovati tudi kazalnike, tako da vključujejo število neprofitnih nevladnih organizacij.

Opozarjamo, da je potrebno tudi programe nevladnih organizacij, ki delujejo neprofitno in v javnem interesu, ustrezno podpreti s sistemskim financiranjem. Prav nestabilno financiranje tovrstnih medijev onemogoča primerno socialno varnost novinarjev, čemur bi bilo zaradi prepoznanega javnega interesa programov, ki jih ustvarjajo, še posebej nujno posvetiti pozornost v obliki aktivnih ukrepov zaposlovanja.

S spoštovanjem,

Jadranka Plut, predsednica Društva Asociacija

Tomaž Zaniuk, direktor Zavoda Radio Študent

Aleksandra Goropevšek, direktorica Zavoda Mariborski Radio Študent – MARŠ